NUMBER 412. NEW YORK, N. Y., THURSDAY, SEPTEMBER 13, 1917. YEAR VII

SUBSCRIPTION RATES
United States of America one year $6.00
Canada, Europe e t. c. one year $7.50

Srbobran published every Thursday at 443 W. 22 Street, New York, N. Y.

СРБОБРАН

SRBOBRAN

ПРЕТПЛАТА:
За Сјед. Државе на годину 6 о п.
Канаду, Европу итд. год. $7.50

Србобран излази сваког четвртка
443 W. 22 Street, New York, N. Y.

СРПСКИ НАРОДНИ ЛИСТ И ОРГАН САВЕЗА СЈЕДИЊЕНИХ СРБА „СЛОГА"

SERB NATIONAL PAPER AND THE ORGAN OF THE SERB FEDERATION „SLOGA".

Број 412 ЊУЈОРК, Њ. Ј., Четвртак 31. августа 1917. ГОДИНА 7.

ЈУГОСЛОВЕНИ КРАЉУ ПЕТРУ

ЈУГОСЛОВЕНИ, ОФИЦИРИ АУСТРИСКЕ ВОЈСКЕ, ПРЕБЕГЛИ У ИТАЛИЈУ ШАЉУ ПОЗДРАВЕ СРПСКОМ КРАЉУ.

— Превод из Њујорк Тајмса. —

Вашингтон, 7 септ. — Српско Посланство објавило је данас један телеграм који је добило од српског Министра Спољних Послова. Тај телеграм садржи следећи телеграфски поздрав, потписан од двадесет и четири југословенска официра, који су служили у аустриској војсци и предали се Талијанима на Изонцу.

„Ми доле потписани официри, Југословени, који смо припадали аустриској војсци, и, да би избегли аустриску тиранију, предали се слободној и савезничкој Италији, молимо Вашу Екселенцију да приликом рођендана Његовог Величанства Краља Петра Првога поднесете израз наше најискреније оданости, дивљења и верности узвишеном главару и мудром владаоцу, који је, свестан херојског предања Карађорђевића, умео да води народ ка бољој будућности.

„Србија, која је тако велика у захвалним срцима Југословена, није никад била уништена, а дивљење целога света према њој и њеној династији није никад било веће но данас. Подносећи своје најтоплије жеље ми смо готови да жртвујемо и своје животе за што скорије обнављање и ослобођење наше миле домовине."

Добровољци и Савез „Слога"

По досадашњим извештајима, који још нису потпуни, међу српским добровољцима из Сједињених Држава налази се преко 600 чланова Савеза „Слоге". За двеста педесет од њих, који су отишли у бој пре прошлогодишње ванредне конвенције у Њујорку, Савез уплаћује и чланарину, и то из нарочитога разреза од 5 центи, који плаћа сваки члан Савеза. Закључак Њујоршке Конвенције гласио је да се чланарине ослобађају сви чланови који се већ налазе на бојишту; али се са таквом одлуком нису сложиле америчке власти, под чијом контролом стоји Савез Слога, и стога се морало прибећи нарочитом разрезу од 5 цента.

У сваком случају, ово решење јасно показује да Савез „Слога" на добровољачко питање гледа са широког народног гледишта и да га својски потпомаже.

Пре неки дан донета је опет једна одлука у корист добровољаца. На седници Управног Одбора од 30 прошлог месеца, а на молбу Главног Одбора Српске Народне Одбране, решено је једногласно да се препоручи свима друштвима Савеза да се угледају на Друштво „Св. Тројица" бр. 85 у Дукину, које је једногласно одлучило да врши уплате својих чланова до свршетка рата. Та сваке похвале достојна одлука Друштва „Св. Тројица" бр. 85 објављена је у претпрошлом броју „Србобрана" и без сумње је већ привукла на се пажњу свих чланова Савеза. Горње решење Управног Одбора, којим се препоручује свима друштвима да се угледају на леп пример браће из Дукина биће, према томе, извесно прихваћено са највећом готовошћу, на част Савеза „Слоге" и његових чланова.

Овим решењем учињена је уједно добровољачком питању велика услуга. Пре свега, њиме се одаје дужно поштовање оној браћи, која за слободу нашега народа ставише отаџбини на расположење и своје највеће благо, своје животе: они ће се, нема сумње, борити много одушевљеније кад виде да браћа која остадоше цене њихове жртве, и кад знају да у случају смрти њихови мили и драги на дому неће остати без ичега. Осим тога, то решење утицаће повољно и на оне које је до сад од одласка у добровољце задржавала само помисао на старога оца или самохрану мајку. Сва та браћа неће више имати разлога да се колебају, ако и остала друштва Савеза „Слоге" учине оно исто што је учинило и Друштво „Св. Тројица".

Стога је желети да се сва друштва што пре изјасне у овом питању. Жртва је, нема сумње, осетна, али није сувише велика, кад се узме на ум да се чини ради браће која жртвују свој живот; а савезни орган радо ће саопштити сваку такву друштвену одлуку, као што је саопштио и одлуку друштва Св. Тројица у Дукину.

Савезу „Слога" служи на част што је се горњим решењем тако брзо одазвао молби Главног Одбора Српске Народне Одбране. Он је тиме поново доказао да је пре свега српска установа.

ВОЈВОДА Ж. МИШИЋ

— КОМАНДАНТ ТРЕЋЕ АРМИЈЕ. —

Једна од најславнијих страна велокупне српске историје јесте победа над Аустријанцима код Рудника. Пошто је се новембра 1914 године стално повлачила пред надмоћним бројем Аустријанаца, Српска Војска од један пут изврши противнапад, направи забуну код непријатеља, и претера га преко Саве и Дунава, наневши му огромне губитке. Том приликом заробљено је преко 40.000 аустриских војника, заплењен је врло велики број топова, и огромна количина другог ратног материјала. После кратког отпора, Аустријанци су морали напустити и сам Београд, у коме су били свега 13 дана.

Ту чувену рудничку победу задобио је у главноме са својом армијом војвода Мишић. У награду за ту победу он је и добио војводски чин. Све до рудничке битке он је био помоћник начелника штаба Врховне Команде, покојног војводе Путника, на ком је положају био и у оба балканска рата. Али кад су Аустријанци почели све дубље продирати у нашу земљу, хвалећи се при том на све стране како је свршено са Србијом, војвода Мишић затражи и добије команду, и тако засведочи на делу своју велику теориску војничку спрему, која је увек била високо цењена у српским војничким круговима.

Победа код Рудника је не само очистила Србију од Аустријанаца, него је необично подигла и иначе велики војнички углед Србије. Она је тим више одјекнула широм целога света што су сви мислили да је са Србијом већ свршено, да су је Аустријанци одиста прегазили. Та победа дошла је за цео свет као неки васкрс из мртвих.

Командант поражене аустриске војске смењен је одмах после те страшне аустриске срамоте, и уз то је, да би се срамота колико толико ублажила, оглашен за лудог. Али да у његово лудило нико није веровао, види се по томе што се после српске пбеде код Рудника није више нашао ни један паметан аустриски војсковођ кога би Беч смео послати против Србије. Скоро читаву годину дана гледали су Аустријанци преко Саве и Дунава у Србију, не смејући никако напред. Тек кад су обезбедили себи немачку и бугарску помоћ, усудили су се да поново пробају срећу не стидећи се да против десет пута мањег непријатеља иду са немачким и бугарским деверима.

Тако је име војводе Мишића једно од најславнијих имена у данашњем рату.

Из Српства и Југословенства

Конвенција Савеза "Србобрана". У другој половини св. м. одржаће се у Питсбургу конвенција братског Савеза Србобрана. У данашња озбиљна времена та конвенција није више само савезна ствар, него је и народна ствар. Стога јој ми од срца желимо сваки успех, на срећу и понос братскога Савеза Србобрана и целоупнога српскога народа. Дао би Бог нарочито да конвенција помакне унапред питање о сједињењу Савеза.

Изјава Др. Срђана Будисављевића и Валеријана Прибићевића у Хрватском Сабору. Пошто нова хрватска влада стоји на становишту и државне заједнице краљевине Хрватске с краљевином Угарском, а пошто је данас у ово велико време јединствен и одлучан захтев читавог словенског југа Монарије, да се на основу народнога начела, историјског права и права самоопредељења народа све земље Монархије, у којима живе **Словенци, Хрвати и Срби уједине у једно потпуно самостално, слободно и независно државно тело,** па будући да се овај опште народни захтев не може остварити у оквиру нагодбе и у оквиру државне заједнице краљевине Хрватске с краљевином Угарском, то ми је част у **име свог друга Валеријана Прибићевића и у име своје изјавити, да не можемо и нећемо подупирати данашњу хрватску владу.** При томе ћемо радо поздравити сва она дела хрватске владе која ће ићи за потпуном демократизацијом читавог нашег јавног живота. Уједно ми је част у своје име изјавити, да полажем част делегата краљ. Хрватске на заједничком угарско-хрватском Сабору. (Буран плесак код Старчевићанаца.)

Испраћај добровољаца из Ст. Лупса. Крајем прошлог месеца отпутовали су добровољци из Ст. Лупса, свечано испраћени од народа и америчке војске. При том је капетан, командант америчког одреда поздравио добровољце врло срдачним говором, после кога је настало одушевљено клицање. Гуслар Перуновић, српски официр, ускликнуо је Председнику Вилсону у Америци, а америчка војска одговорила је троструким узвиком: Живела Србија! — Тако се братски односи између америчке војске и наших добровољаца развијају све више и више.

Бугарски новац према швајцарском. Како је нагло падао бугарски новац у току јуна месеца, може се видети из ниже наведених бројева, које је саопштио познати бугарски лист "Народни Права".

5 јуна 100 швајцарских франака стају 165 лева,

14 јуна 100 швајцарских франака стају 177 лева

15 јуна 100 швајцарских франак стају 188 лева

16 јуна 100 швајцарских франака стају 190 лева.

Да би се то падање бугарског новца разумело, треба имати на уму стање бугарске Народне Банке, која је крајем маја објавила да има у касама метала свега 48.089.000 лева, док новчаница у саобраћају има за читаву 1.041.013.000 лева.

У исто доба кад се за 100 швајцарских фанака мора платити 190 бугарских лева, и више, 100 швајцарских франака стају само 125 динара српскога новца. А у мирно доба лев и динар имају исту вредност.

Око Македоније. Скрећемо пажњу на данашњи чланак око Македоније, чији је писац један од најпозванијих да о тој теми пишу. Ризов о коме је реч у чланку јесте онај исти Ризов, што се бесмртно обукао својим телеграмом Максиму Горком. О томе је било говора и у Србобрану. Читаоци ће се опоменути да је велики руски писац назвао тај Ризовљев телеграм "подлим и глупим."

Изјава Др. А. Тресића-Павичића у бечком парламенту. Високи Саборе! Почињем свој говор нашим вилинским, српско-хрватским језиком да нагласим наше недавно у овом Сабору стечено право, да протествујем против свих покушаја германизације у нашим школама и у свим грана ма јавног живота, да одбијем претњу увођења немачког јези-

(Наставак на 4-тој страни)

Писмо српског осветника, хајдука из Шар-Планине

Прочитајмо га сви пажљиво. Ово је писмо писано у гори нашој крвљу нашег усташе, који још живи у Шар-Планини и не предаје се Бугарима. Писмо је послато српској влади на Крф и већ је објављено у енглеској и француској штампи.

О Срби, браћо!

Ево ме у планини српској, која ми је једина и тужна кућа ове године. Утекао сам из бугарске тавнице, где сам био осуђен на смрт још 25 априла са 20 другова. Дигли смо били устанак. Било нас је око 25.000 устаника у Србији. Тукли смо се на живот и смрт. Утекли смо у горе и бранимо се из њих. Побунили смо се због бугарских злочина, јер они чине богомрска насиља над нашим народом. Све мушке од 16 до 65 година одведоше у војску, а женске од 13 до 16 година у ропство и хареме. Неке у Цариград, а неке у Софију. Овај вандалски поступак дигао нас је највише да сви изгинемо у одбрани својих сестара нејачких. Несрећне мајке наше подигле су биле буну и са камењем ратовале са бугарским хордама. Бугари су почели вешати жене и децу. Женама одрезују дојке а људима језик и копају очи.

Тада је устанак плануо свом жестином. Прво у Прокупљу а затим у Лесковцу, Лебанима, Врањи, Власотинцу, Зајечару, Књажевцу, Пожаревцу и другим селима и градовима. Желели смо да се ујединимо ми са југа са онима усташима са севера и зарекли се да кренемо сви на Ниш. Кад смо пошли од Врање напала нас једна немачка дивизија. Тукли смо се и победили је. Ту смо заробили 8 топова и 800 немачких војника. Та битка се водила око Житораље и Прокупља. Одма смо затим напали Ниш и већ освојили полак вароши. Другови од Пожаревца и Зајечара нису стигли а већ тада нас нападну две бугарске дивизије иза леђа. Ми би били и ове победили, али су они кукавички и злочиначки испред себе гонили наше мајке и сестре и нашу децу па нисмо могли пуцати у своју рођену децу и сестре. Побегли смо тада у планине. Ја сам од умора и глади онесвешћен пао и тако су ме заробили и осудили на вешала, али као што видите спашен сам од тога јер ме је дружина моја избавила.

И тако... Ево ме у планини светој и тужној. Кад будете ово читали ја можда нећу бити жив, али верујем у васкрсење српско. Чујте ме. Бугари поклаше и истребише систематски наш народ. Још летос ја сам видио у Белотинцима кад су похватали 8.000 деце и потрпали на воз за Турску. Много је дете скакало са воза од бола и остајало мртво на путу. Бугари су осумњичили све ко се зове Србин. Подигли су вешала на свим ћупријама, у Лесковцу, Врањи, Лебанима, Нишу, Књажевцу и т. д. и тамо вешају с реда, жене, децу, старце. Они приморавају оца да обеси сам сина. Један добро познати Србин, име му је Јордан.... обешен је за језик.

Срби!

Немам ни средстава ни времена, да вам описујем моју несрећу и несрећу и патњу коју подносимо у Србији, али вам кажем, ако не дођете у Србију ове године — све ће бити касно, јер ови варвари истребише све. Гледао сам својим очима како Бугари вешају наших 12 војника, које су заробили на Битољу. Осуда, због којих су их обесили, састоји се у томе што они кажу да сумњају у верност ових војника.

Зато вас молим све на Влади и на Министарству да кажете нашим војницима који су на фронту, да им је сто пута боље да се сами убију него да се пусте преварити, предати или пасти у ропство Бугарима, јер Бугари најпрво муче наше војнике а онда вешају и убијају на разне начине.

Ето, моји драги, ту вам је права и црна слика онога што се догађа у нашој ојађеној Србији данас. Нема тога ко може све веровати. Патње су неописиве и грозне. Спасавајте нас, ако мислите да иког нађете у животу. Спасавајте. Бугари су већ ослабили. Ево међу нама у планини и њихових војника, који су побегли од глади и злочина.

Спасавајте нас, браћо и ослободите Србију!

Ваши мученици

(„Амерички Србобран" од 7 септембра о. г.)*)

*) Неколико дана после „Американског Србобрана", донео је ово исто писмо и овдашњи угледни француски лист „Курир Сједињених Држава" у броју од 11 о. м.

SRBOBRAN
— SERB WEEKLY —
Published by
SERBIAN EDUCATIONAL AND BENEVOLENT FUND OF SERB FEDERATION „SLOGA"
443 West 22nd Street New York, N. Y.

Business Manager: M. I. Pupin, 443 W. 22nd St., New York N Y
TELEPHONE: CHELSEA 6088.
Editor: M. Trivunac, 443 W 22nd Street, New York, N. Y.

Entered as second-class matter at the Post Office of New York, N. Y., under the act of March 3, 1879.

„Око Македоније"

НАУЧНЕ АВАНТУРЕ ЈЕДНОГ БУГАРСКОГ ДИПЛОМАТЕ.

— Од Др-а Тих. Р. Ђорђевића, професора Београдског Универзитета. —

Посланик у немачком Рајхстагу Г. Херман Вендел написао је у „Форвертс" (2 јула о. г.) чланак под насловом „Око Македоније" у коме доказује да становништво Македоније није ни бугарско ни српско, већ југословенско и да према томе Македонија може бити исто толико српска земља колико и бугарска. Овај су чланак прештампали „Арбајтер Цајтунг" и недељни часопис „Ди Глоке".

Остављајући на страну колико Г. Вендел има права, кад за очевидно српску Македонију говори да може бити и бугарска, јер, као Немац и бугарски пријатељ он и не може говорити другојаче, ми ћемо овде истаћи само интересантну научну авантуру једног бугарског дипломате која се одиграла поводом чланка Г. Вендела.

И ако је Г. Вендел очевидно говорио у корист Бугара кад је рекао да Македонско становништво може постати бугарско, Бугари су се како јавља Келнише Цајтунг (9 јула о. г.) нашли њиме страшно увређени. Бугарски пак посланик у Берлину Г. Дим. Ризов нашао је за потребно да уредништву „Форвертса" пошље један одговор у коме „у име објективне истине" наводи „доказе" да је Македонија бугарска. Неколики примери из тога одговора осветлиће „објективну истину" овог бугарског дипломате.

Г. Ризов тврди да су Македонци Бугари, јер су „словенски алфабет (ћирилицу) саставила двојица бугарско-македонских апостола Ћирило и Методије", јер су они „превели у Хришћанство и Бугаре и многе друге Словене" и најзад јер им „успомену као светаца и цивилизатора слави бугарски народ". Међутим наука у којој је права објективна истина зна да Ћирило и Методије нису били Бугари већ Грци из Солуна и, да по рођењу немају везе с Бугарима. Они су рођени међу Словенима и живећи међу њима у Македонији као грчки чиновници знали словенски језик. Као врло учени људи они су наставили своје каријере у Цариграду где су 862 г. створили словенску азбуку и превели црквене књиге на словенски језик. Одатле су отишли у Моравску да међу тамошњим Словенима проповедају Хришћанство. Ни овај њихов рад нема везе с Бугарима, јер су Бугари тек 861 г. први пут отпочели упаде у Македонију кад су Ћирило и Методије већ давно били у Цариграду. Бугаре су превели у хришћанство тек ученици Ћирилови кад су гоњени немачком пропагандом побегли у Бугарску. Бугари имају право што славе успомену Ћирила и Методија. То исто чине и Руси и Срби, јер су они створили словенско хришћанство и литературу. Што пак Бугари нарочито истичу њихово прослављање и што их оглашују за Бугаре то је само бугарски манир. Они су недавно прославили и успомену „Ћирила Пејчиновића Тетовца", како се сам потписивао на својим књигама, кога су Бугари назвали „Кирил Пејчински". Он је био Србин из Тетова и калуђер српског манастира Св. Димитрије близу Скопља. Бугари су огласили за Бугарина и Константина Великог и Марка Бочариса, чувеног јунака из грчког устанка и Хајдук Вељка, највећег јунака из српског устанка и многе друге. Зашто не би и Ћирила и Методија?

Г. Ризов тврди да су српски владаоци освојивши Македонију у средњем веку носили титулу „краљ Срба и Бугара". Међутим наука не зна о томе ништа. Хрватски научник С. Љубић покупио је и наштампао све титуле српских владалаца средњег века па ни једне нема какву Г. Ризов помиње. Српски су се владаоци у Македонији називали „Цар Срба и Грка" а латински „Imperator Rasciae et Romaniae", а то је сасвим нешто друго.

Објективна истина зна још и друге ствари. Она зна да је бугарски цар Асен II освојивши 1230 г. Македонију од Грка у знак захвалности Богу сазидао у својој престоници Трнову цркву Четрдесет Мученика и у њој написао да је „освојио земље грчку, арбанашку и српску". Тај натпис и сад стоји, њега К. Јиречек у својој историји Бугарске помиње на два места. Чудо да Г. Ризов за то не зна.

Г. Ризов се у корист Бугара позива и на Охридску Архиепископију, која је постала за време бугарске владавине у Македонији. То је истина, али византијски историк Н. Григора (Hist. Byzant. II 2 p. 15 a.ed. Bonn.) казује да је визант. цар Василије II у многим бојевима уништио бугарске завојеваче у Македонији и да је „оне који су у земљи (Македонији) остали прогнао у Доњу Мезију ка Дунаву". Од тог доба (1018 г.) „објективна истина" не зна за везу Охридске Архиепископије с Бугарима а зна да је она била вечито грчка црква, са грчким поглавицама, међу којима је по некад било и Срба, али никад Бугара.

Г. Ризов тврди да су у бугарској борби противу грчке Патријаршије „Македонци узели братскога учешћа и да су је водили жешће но њихова браћа у Бугарској и у Тракији". Међутим „објективна истина" зна да докле су Бугари водили борбу противу грчке цркве и ширили бугарску пропаганду у Македонији дотле су Македонци слали у Београд депутације, којима је на челу био и отац Г. Ризова да моле да их Србија заштити колико од злоупотребе грчке цркве толико и од бугарске пропаганде, да им да српске књиге и пошље српске учитеље.

Г. Ризов тврди да је оснивање бугарске цркве решено „гласањем народа које је извршила турска влада". Међутим „објективна истина" зна да је комично и да се помене „гласање које врши турска влада". Она зна и то да је турска створила бугарску Егзархију са столицом у Цариграду пре но што је постала бугарска држава, да је тиме за све Словене своје државе начинила своју престоницу гравитационим центром и да је гласање за бугарску цркву вршено пошто је најпре народу објављено да је сваки Хришћанин који не гласа за бугарску цркву бунтовник и агенат Србије. Ко је у Турској смео допустити да је агенат слободне Србије? Најзад „објективна истина" зна да су Срби у Македонији, бојећи се да их бугарска црква не побугари слали молбе Султану да се обнови српска Патријаршија у Туркој, да су 1877 и 1878 г. подигли устанак да помогну акцију војске, која је била пошла да их ослободи и да су послали многобројне молбе са небројеним потписима српскоме кнезу Милану и Берлинском Конгресу (из Скопља, Охрида, Битоља, Струмице, Куманова, Штипа и т. д.), у којима су преклињали да припадну Србији а не Бугарској.

Таква је права објективна истина. Она се разликује од бугарске „објективне истине", али то није њена кривица. Бугарски дипломат воли авантуре. Д. Ризов није први. Кад је један његов колега могао упустити се у румунске авантуре и писати о „бугарској прошлости у селима око Ђурђева, Калафата, Браиле, Галца, Плојешта, Крајове, Александрије, Букурешта и других места у Румунији" (Камбана, 28. нов. 1916 г.), зашто се Г. Ризов не би упустио у македонске авантуре и писао о бугарском праву у Македонији?

Т. Р. Ђорђевић.

Борба ножем и виљушком

— Уилиам Харпер Дин —

Кад узмете у руке нож и виљушку, помислите ово:

"Овим оружјем могу да помогнем Америци да победи као и војник који копа шанац."

Ове године подбацила је наша жетва пшенице а то исто важи и за све делове света из којих Савезници могу да добијају пшеницу лађама. Што мање пшеничнога хлеба будемо употребљавали, у толико ће нам више преостајати за нашу војску, за војску наших Савезника, за жене и децу наших Савезника који се сед боре у шанчевима.

Немојте покушавати да будете потпуно без пшенице, већ покушајте да прођете са што мање. Ми ове године имамо у изобиљу кукуруза; помешајте мало пшеничнога брашна и умесите од тога хлеб. Стаће јевтиније, што је добро за вас, а још боље за вашу земљу.

А можете употребити и хлеб од овса, ражи или јечма. Све су те врсте хлеба добре. Све оне помажу Америци да исхрани оне међу нашим савезницима који немају ни пшенице, ни јечма, ни ражи, ни овса.

Кад год употребљавате пшенични хлеб, пазите да се не баци ни једна мрвица. Употребите за попару или за штогод слично свако парченце које случајно преостане.

Ако метнете на сто сувише кришака хлеба, неке се могу са сушити и стврднути. Оне се добро могу употребити за прженье или за попару, али зар није боље не сећи хлеб пре обеда? Метите просто на сто цео хлеб и онда сецките кришке према потреби. Тако ће хлеб остати свеж докле год се цео не потроши.

Ове године имамо врло много кромпира. Кромпири су одлична храна, јевтинији од пшенице, а по укусу су тако исто добри. Многи рођени Американци који живе на фармама никад не једу хлеба кад у јелу има кромпира. Уместо једне кришке хлеба поједите један кромпир.

Чините ове ситнице сваки дан; на крају ћете видети да сте учинили врло много за своју земљу. Чините своју дужност ножем и виљушком, и онда можете спокојно оставити да остало сврши војник са пушком и будаком за копање шанчева.

Зајам Слободе и штедња

Почети сад са штедњом значи бити мудар и вршити дужност.

Од Сидни Андерсона, члана Конгреса из Минесоте.

Новаца и опет новаца треба неопходно за рат. Новац не значи само топове, муницију, лађе и аероплане; он значи и сву ону савршеност опреме, организације, службе и брзине, која умањава губитке и ублажава патње, неизбежне у рату.

Новац за подмиривање ратних трошкова не може се добити једино порезивањем, као год што се ни обична трговина или производња не може вршити само на основи готовог капитала. Мора се употребити кредит који представља имање заједно са будућом способношћу зараде, те да се огроман терет који пада на мали број година распореди на дужи низ.

Другим речима, да држава доће до тога новца она га мора по зајмити. Шта је природније и правичније но да га позајми од својих грађана? Држава не тражи да јој поклоните новац потребан за вођење рата, она тражи да јој позајмите оно што вам претекне од зараде са интересом од три и по процента, и то на обвезнице Зајма Слободе, које су најбоља подлога на свету.

Велим да позајмите оно што вам претекне, јер држава не жели да смањите капитал који је потребан за ваше предузеће. Потребна је повећана производња у сваком послу, а она се не може постићи смањеним капиталом. Стога држава захтева, знајући да ће од вас опет затражити позајмицу, да почнете штедити још сад од своје редовне зараде, те да јој можете позајмити кад јој опет затреба.

Кад имамо на уму да ми тражимо од младих људи да се боре за земљу и да, ако затреба, учине и највећу жртву, зацело није сувише тражити од оних који остају код куће да позајме држави онолико колико могу заштедити од своје зараде, како би ти људи били људски опремљени, и како би њихови губитци и жртве били сведени на најмању меру.

Штедити још сад да би се могло узети учешће у наредном издавању обвезница Зајма Слободе, кад га објави министар Мак Аду, јесте знак и мудрости, и родољубља, и тековине, као што је и дужност сваког Американца и Американке. Нико не треба да занемари ту дужност.

ДОБРОВОЉЦИ

ДОБРОВОЉЦИ ИЗ РУТ, НЕВАДЕ.

Имена добровољаца, из Рут, Неваде, који су до сада отишли на бојно поље, на српски фронт, јесу: Ђорђе Лалић, Лука Радаковић, Ђорђе Трбовић, Илија Таталовић, Дане Лукић, Милован Обрић, Ђукан Заклан, Никола М. Прибић, Милан Г. Заклан, Ђуро Дозет, Јово Милеуснић, Симо Глумичић, Васо Новковић, Никола Остојић, Ђорђе Звица и Душан М. Котарац.

Добровољних прилога сакупљено је $196.00 којом су светом даровани борци који су отпутовали на српски фронт. Приложили су селедећи: По $16: Раде М. Лукић, Дацан Борчић; по $10: Никола Топаловић старији; по $5: Алекса Узелац, Вајо Д. Мирић, Дмитар Т. Прибић, Миле Миљановић, Миле Мандарић Пејо Драгосавац, Дане М. Станковић, Милош Косановић, Миле Љиљак, Новак Пражић, Вујо Граховац, Никола Гутешал, Проко П. Вукобратовић, Миланко Ј. Баста, Мане Иванишевић, Јово Маричић, Гецо Мирић, Љубица Поповић, Јован Радусиновић; по $4: Петар Дракулић; по $3.50 Којо Дерикрава, Владимир Опачић, по $3: Никола Станковић, Васо Секис, Јован Д. Корица, Мића Грубић, Никола Поповић Јово Влаисављевић, Петар Врзић, Сава Трбојевић; по $2: Софренија Зорица, Петар Мрђа, Живко Вуковић, Ђурађ Рапаић, Петар Чудић, Ђуро Узелац, Ђукан Лесић, Тома Драгосавац, Петар Богдановић, Илија Грбић, Симо И. Грубић, М. А. Прибић.

Месни Одбор Срп. Нар. Одбране у Рут, Неваде, изјављује топлу благодарност свима прилагачима, као и госпођици Љубици Н Поповић, која је браћу нашу цвећем окитила при њиховом поласку за бојно поље.

За Месни Одбор Срп. Нар. Одбране у Рут. Неваде

Миле А. Прибић, председник.

ДОБРОВОЉЦИ ИЗ БЈУТ, МОНТАНА

Српско Бокељско Братимство, Број 287 ССС. "Слоге" Бјут, Монтана.

Молимо Вас да уврстите у нашем органу ово неколико ријечи:

Као добровољци отпутоваше у Македонију: Саво Бечић, Перо Фронета, Ђуро Ђ. Фронета, Јово И. Дулетић.

Срећан им пут!

Ђоко Кнежевић, тајник..

ТОМА ЗВИЦЕР

— Елем, таман да почнемо спремати наше меке постеље, кад ево ти јада изненада! Ђаво би га знао? Откуда и како? — Један одред Бугара пробио се некако кроз наш пешачки ланац и избио у позадину! — Наједанпут чусмо бат ногу и вардање камења. Већ на ивици камењара, а према небу, почесмо да назиремо силуете војника. Бугари! привикаше неки. — Пуцај! Моренису! — Наши су! — Чекај! привикаше други. Али то све би некако брзо и из небуха. Одједном рупише на нас Бугари, као хијене, без гласа и јава. Не испалише ни пушке. Напад је био мучки. Препад је био, сигурно, срачунат на то да будемо зароблени. — Видех шта видех. И само што наредих војницима да по сваку цену склоне и спасу митраљезе, а ми се већ измешасмо. Видех кад Тома, у магновењу, скопа пијук искрај ватре и свом снагом њим тресну по глави првога који се беше устремио на нас. Чу се прво туп ударац с фруском кости. Пијук је био нашао место у глави крвника до ушица. Бугарин паде као свећа и леш љосну о земљу. Митраљези затандркаше низ камењар. Направи се гужва а чу вика и псовка. У моменту остадосмо, од наших, само ја и Звицер. Чини ми се, све је било и све се десило за време од једне једите секунде. Видим Тома размахује пијуком и брани се. Мене двојица, с леђа, беху већ скопчали за мишице. Како ме држаху за мишице, могах десном руком кретати из лакта те се маших револвера који ми бејаше испод блузе за појасом. Протурих цев од револвера испод левог пазуха. Одјекну пуцањ! — Леви се скотрља мртав. Ја се искосих у лево и скресах једно за другим, два метка у прси онноме с десне стране. И он се претури. Док се ја браних видех око Звицера читаву гомилу. Он се брањаше и зваше у помоћ. Митраљези су били спасени. Војник Петар Ђорђевић из Штулца, среза јабланичког, трчаше пут мене зовући ме и питајући ме да ли сам жив. Звицер га позна по гласу и поче да виче:

— Друже, бомбу! Имаш ли бомбу?

— Свега једну, али не могу од тебе — одговори Петар.

— Шта ме жалиш! Удри!

Од страшног бола стеже се срце брату! Навреше сузе и лину ше низ образе и заиграше усне и јабучица!

— Ужас! Зар брат брата и друг друга мора да убије?!

— Мора! Шта чекаш?! — Зазујаше страшне речи у ушима друга и брата. Рука стеже бомбу.

— Опрости друже! — викну Петар.

Један замах! Један страшан пуцањ — експлозија бомбе! На једанпут наде жива гомила к'о изломљена и искидана леса! Чу се јаук и крклање... Тајац! — Угаси се једанаест живота и једним крвавим потезом избриса једанаест војничких имена, док још крв шибаше из рана једанаест лешева!

Већ пристиже једна чета пешадије у помоћ. Бугари беху одбијени. Митраљези беху спасени и част јуначке јединице. А кад се јави крвава зора иза крваве Нице и Кожуха, затече јунака Тому Звицера где лежи наузнак између десет бугарских лешева и борави вечни сан јунака са крвавом руком на разнетом и искиданом срцу. А кад освану божији дан, на мртвом лицу огледало се блаженство јунака, који је свој дуг у крви тако часно платио отаџбини. Очи му беху полуотворене, јуначке очи које се ни пред смрћу, смрт гледајући не затворише. Усне му беху развучене у лаки осмејак задовољства јунака који је био свесан своје дужности, а испод белог реда горњих зуба што их наткриљаваше мрка, гарава наусница — избијше крвава пена!

Ето тако јуначки паде мој добри друг, каплар Тома Звицер, родом из села Раче из Иванове Косанице у коју су му родитељи досељеници, не знам сада тачно, да ли из Црн еГоре, да ли из Херцеговине.

Рекох да сам био на јунаковом гробу у новембру прошле године. Наредник Петар испричa његову јуначку погибију. А сада, у пролеће, кад је пролеће његову вечну кућу покрило зеленим кровом и кад се по камењару око ње расцветала мајкина душица и размирисали мирисом наде и љубави једне старе мајке која чека сина да јој се врати у загрљај — ево и ја крај његовог гроба садим овај стручак споменика — незаборавка, те да се не заборави његово јуначко име и успомена на њега!

Завршујући овај напис, бићу слободан да учиним један предлог. Високу и камениту Чуку, на којој се налази јунаков гроб, чији је пад имао за последицу пад Битоља, —сви зовемо кота 1212. Наши топографи, тачним мерењем, утврдили су да је она висока, мислим, 1438 метара. Ако је та безимена чука рапије, док није била заливена нашом крвљу, означавана цифром која је представљала њену надморску висину у метрима — зар се она према имену јунаковом, из поштовања према њему и поштовања према јунаштву и пожртвовања у опште, и ако је Тома имао најнижи чин у српској војсци — не би могла звати именом: Томина Чука или Томин Гроб?

Маја 1917. год.

Јелак. Јова с Косова.

(Ратни Дневник).

СА ПОСВЕТЕ БАРЈАКА

Српско Правос. Братство Св. Арх. Михаило одј. 71 у Дењу, Ил. обавило је посвету својих Барјака 26. августа о. г. у друштвеној дворани, на којој је присуствовао госп парох Анто М. Јакшић из Ст. Лујза, Мо. На кон посвете барјака, братство је кренуло у дивној паради са музиком на Френк Стафел Фарму где је одржан друштвени Пикник. Захваљујемо се свима ниже потписаним друштвима која не жалише труда него присуствоваше и увеличаше нашу дивну прославу. А то су: Друштво Св. Јован Крститељ бр. 103 СССС. из Кеване, Ил, Друштво Св. Ђурађ бр. 242 СССС. у Дењу Ил., Друштво Словенско Своб. П. З. број 3. и Словенска Потпорна Једнота, број 59. На овој дивној забави дариваше барјаке ниже потписана браћа:

Кум српског барјака Дамјен Вујаковић $130, кума Драгиња Вујаковић $5, кум американског барјака Душан Вујаковић $65, кума Драгиња Борота $5, барјактар српског барјака Петар Додош $60, и барјактар американског барјака Петар Мишчевић $30 По 30: Петар С. Вујанић по $25: Стеван Милетић; по $20 Милан Вучинић, Дмитар Рудић, Стево Мирковић, Илија Рожина; по $10: Ђуро Додош, Станко Кладарин, Станко Аралица; по $5: Милан Шурлан, Матија Новаковић, Симо Милић, Јово Додош, Танасија Борота, Душан Вучинић, Ђуро Тарић, Јован Милетић, Никола Вукичевић, Никола Виленица, Матија Милић' Петар Мемићан, Никола Сужњевић, Стево Копун, Ђорђе Вујаковић Матија Миловановић, Васиљ Ратковић, Милан Медаковић, Јово Мишић, Милан Манојловић, Стево Новаковић Јанко Вукадиновић, Никола Радетић, Тоница Жличарић, Стојан Шолић, Ђуро Петровић, Петар Тадић, Петар Санковић, Ђуран Ковачевић; по $7: Словенско Друштво број 3; по $5: Јово Ананић, Мирко Црнојевић, Никола М. Вуксан, Стеван Милетић дариво за своје кумче Ана Рожина, Јово Петровић, Глиго Бобера, Петар Батало, Васо Дракулић, Мојо Црнојевић, Мирко Кевић; по $4: Симо Борота; Милан Драгојловић; по $3: П. Вујанић, С. Баић; по $2: Мићо Додош, Петар Сужњевић, Симо Добрић, Дамјан Кнежевић, Петар Новаковић Симо Рогуља, Матија Богдановић, Ђуро Злокас, по $5 С Новаковић, по $2 Ј. Миљевић, М. Јакшић, Милош Јокић, Јово Шикања, Никола Вујановић, Игњатија Вуксановић Стојан Зебић, Јово Драгојловић, Петар Јасеновчанин, Паул Барић, Илија Злокас, Станко Шакић, Јован Мишчевић, Стево Немчевић; по $1.25: Антон Јерман; по $1: Ђорђ Гатлић, Стојан Петровић, Драган Шаренгаћа, Стеван Бришевац, Тешо Штрбац, Никола Вуксановић, П. Грабић, по $2 Л. Божић, по $1 Д. Баић, Петар Цоњер, Стојан Зебић, Јован Милетић, Дмитар Деветак, Тешо Вученовић, Ђорђе М. Ковачевић, Ђуро Клашња Никола Томашевић, Петар Кутлић, Јово Ракић, Милан Боројевић, Миле Срнадер, Петар Виленица, Драгутин Црнојевић; по 25 центи Болек Вашиљевски.

Примљено за дар барјака $750.50.

Приход на пикнику $519.50.

Свега: $1270.00

Издано за барјаке и трошкове око пикника $771.32.

Остаје чиста свота у корист друштва $498.68.

Радујемо се да смо доживили овај велики дан те подигосмо наш српски барјак за нашу браћу Србе. Зато браћо Срби и сестре српкиње уписујте се у наше савезе "Србобран" и "Слогу."

Горе поменутој браћи захваљујемо из дубине срца, желемо им братски узвратити.

Петар С. Вујанић, председник.

Петар Додош, тајник.

Нова адреса српског посланства у Вашингтону гласи:

SERBIAN LEGATION
1531 New Hampshire Avenue
Washington, D. C.

Српска Народна Одбрана

ИЗ КАНЦЕЛАРИЈЕ ГЛАВНОГА ОДБОРА.

СПИСАК ПРИЛАГАЧА

Колумбус, Охајо.

Одбор Српске Народне Одбране у горњем месту сакупио је $30.50, као месечни прилог својих чланова. Приложише Р. К-ча, И. Комадина, Н.А. Комадина, Н. Комадина, М. М. Бубало, М. П. Бубало, М. Вуковић, А Вуковић, П. Лалић, Н. Родић, В. Студен, И. Цепина, М. Бапић, М. Влансављевић, М. Ђукић, Ј. Додан, Ђ. Мишић, Ј. Кесић, Ј. Шаша, В. Веселица, Ј. Бањац, М. Дракулић, Д. Радаковић, В. Тодоровић, И. Прица, С. Илић, Ј. Јовић, Д. Дошен, М. Цвјетићанин, М. Свилар, Раде Поповић дао је 50ц

Мек Гил, Невада.

Одбор Српске Нар. Одбране у горњем месту сакупио је $39.05. Приложише: по $6 Илија М. Баста, по $4 Никола Ј. Матић, по $3.50 Богдан Д. Босић, по $2 Раде Ј. Матић, Дмитар М. Матић, Илија Ј. Ћосић, Милан, Јован, Жакула, Сава М. Ђукић, Шпиро Н. Баста, Јово Опалић, по $1.50 Марко Ј. Баста, Никола Ј Баста, Илија Јурић, по $1 Илија Ђукић, Ђукан С. Момчиловић, Милош Чорак, Никола Ј. Борић, Илија Баста Бишић, Јово Жигић, Миле Мандарић, Раде Д. Настић, Јово Џјаковић, Стеван Дизија, Марија Н. Баста, Дмитар Ш. Баста, по 50ц. Стеван Дракулић, Мика Н. Баста, Војо Ђукић, Адам Лалић, Петар Ј. Ђукић, Милка Н. Борић, по 25ц. Стака М. Баста, Сока С. Дизија, Марија Жакула, Марија С. Дракулић.

Канал Довер, Охајо.

Одбор Српске Нар. Одбране у горњем месту сакупио је $10.50. Приложише: по $2 Пера Трбовић, Сава Коледин, Петар Башић, Ђура Гајић, Спира Петровић, по 50ц. Јоца Малинук.

Рут, Невада.

Одбор Српске Нар. Одбране у горњем месту сакупио је добровољног прилога $200.— Приложише на српској паради одржаној 20. маја 1917. г.: по $23 Симо Ј. Ђукић, Миланко Баста, по $3 Симо И. Грубић, Давило И. Станковић, Симо Глушчић, Милета Баста, Васо Секис, Мића Дерикрава, Војо Дерикрава, Дане Борчић, Јово Зубан Влансављевић, Дане С. Лукић, Илија М. Лукић, Ђујо М. Лукић, Раде М. Лукић, Раде С. Лукић, Михајло А. Лукић, Лука М. Лукић, Мих. И. Лукић, Сава Р. Лукић, Сава Бјелобаба, Миле Миљановић, Пејо Драгосавац, Исо Крајиновић, Петар Врвић, Петар Мрђан, Мих. И. Грубић, Илија Косановић, Јово Ђукић, Васо Плеваш, Никола Новковић, Дане Крупота, Вујо Т. Рашета, Миле Павлица, Мане Ц. Иванишевић, Никола В. Делић, Јово С. Карић, Миле Обрић, Јово Милеуснић, Љубомир Грахованац, Вујо Грахованац, Петар В. Грахованац, Петар П. Грахованац, Буде И. Грахованац, Васо Мирић, Јово М. Мирић, Никола Поповић, Проко П. Вукобратовић, Миле И. Паићковић, Раде Опалић, Илија Опалић, Мара Опалић, Стеван Угарић, Буде Жакула, Ђ. Бјаленин, Мартин Кнежевић, Вујо Борић, Илија Блануша, Милан Р. Поповић, Мића Момчиловић, Богдан Косановић, Ђукан Заклан, Ђуро Рапанић, Петар Сурла, Миле Радаковић, Војислав Јањић, Сава Узелац, Јово Подкоњак, Софронија Зорица, Раде Стојановић, Ђорђе Дмитрашиновић, Дујо Дмитрашиновић, Дане Крајиновић, Ђумбо Крајиновић, Стеван Борић, Раде Дивјак, Петар Чудић, Јован Радусиновић, Станко Грубић, Илија Таталовић, Миле А. Прибић, Јово Опачић, Мане Свилар, Раде Шупут, Стево Грбић, Петар Поповић, Петар Половина, Дмитар Драгосавац, Даница Мирић, Васо Дракулић, Лазо Секић, Мих. Видојевић, Мих. Трбовић, Дмитар Прибић, Никола Прибић, Мих. Обрадовић, Сава Обрадовић, Никола Обрадовић, Јово Џјаковић, Јово Влансављевић, Раде Дракулић, Лука Опачић, Никола Орлевић, Никола Дракулић, Дане Његомир, Арсе Прибић, Раде Мајсторовић, Владе Смиљанић, Милован Вукелић, Јово Наранчић, Ђуро Гручић, Дамјан Грујичић, Симо Драгић, Милан Д. Поповић, Милан Станковић, Никола Станковић, Алекса Новаковић, Јово Бјелобаба, Божо Вуковић, Јово Олуја, Шпиро Ранчевић, Владо С. Опачић, Вујо Б. Ђукић, Давид Зобеница, Илија В. Грбић, Раде Брекић, Раде Милошевић, Божо Кљајић, Ђукан Љешић, Ђорђе М. Делић, Урош Богуновић Давид Гвозденовић, Ђуро Чанковић, Петар Таталовић, Т. Драго савац, Раде Тртица, Симо Таталовић, Илија Чанковић, Лука Радаковић, Живко Вуковић, Мане Ивошевић, Ђорђе Грбовић, Никола Борић, Митар Кнежевић, Јово Станековић, Дане Жигић, Миле Мандарић, Јово Пеновић, Јово Дракулић, Никола Ћосић, Раде Ковачевић, Никола Његомир, Мане Ивошевић, Миле Ивошевић, Ђукан Трбојевић, Стојан Таталовић, Драган Бањеглав, Миле Кукић, Шпиро Баста, Дане Тркуља, Јово Далић, Никола Мандић, Митар Мирић, Јово Маричић, Нико Баста, Никола Кичска, Ђуро Узелац, Раде Ј. Матић, Милета Баста, Илија Ј. Ћосић, Тодор Босић, Ђуро Жигић, Миле Тртица, Васо Мирић, Васо Момчиловић, Раде Д. Матић, Никола Ј. Баста, Сава М. Ђукић, Илија М. Бања, Марко Ј. Баста, Јандре М. Кљајић, Симо Ј. Ђукић, Манојло Ј. Ђукић, Мићо Гулан, Крстивој Зубер, Божо Кљајић, Душан Котарац, Илија Тркуља, Митар Ш. Баста, Никола Борић, Милан Жакула, Јово Жигић, Ђуро Делић, Владимир Мирић, Вујо Мирић, Исо Галовић, Дане Рапанић, Милан Галовић, Раде Дозет, Мило Дукић, Стево Дракулић, Дане Ђукић, Гецо Борић, Миле Кљајић, Митар Матић, Никола Матић, Јанко Ђурчић, Ђукан Ђукић, Илија Ђукић, Мане Баста, Јанко Ђукић, Илија Баста Милан Дракулић, Јово Баста, Јово Ђубоврић, Раде Ј. Ђукић, Илија Жакула, Тодор Станисављевић, Раде Момчиловић, по $10 Г. В. Бергман, по $8 Крусцијани Брос., по $2 Алекса Маровић, Дмитар Маровић Том Грк, по $1 Г. Џонсон, Џан Олес, П. Грк, по 50ц. Иван Мэртин.

Прилози чланова сакупљени у мају месецу: по $5 Раде Брекић, Владо С. Опачић, по $3 Нико Т. Лалић, Никола Станковић, по $2 Илија В. Грбић, Вујо Борић Раде И. Дракулић, Станко Р. Грубић, Раде Стојановић, Симо И. Грубић, по $1 Алекса Новаковић, Јово С. Карић, Миле Ј. Радаковић, Милка Борић, Проко Вукобратовић, Миле И. Лукић.

Прилози чланова сакупљени у јуну: по $10 Вајо Мирић, по $2 Данило И. Станковић, по $1.50 Владимир Опачић, Миле Ј. Радаковић, по $1 Јован С. Карић, Софронија Зорица, Раде Ј. Ђукић, Петар Мрђа, Петар Богдановић, Проко Вукобратовић, Симо И. Грубић, Милан Д. Поповић, Никола В. Делић, Војо Дерикрава, Дане Крајиновић, Миле Мандарић, Дане Жигић, Јово Станковић, Илија Косановић, Мара Грубић, Марко Н. Поповић Смиљана Д. Крајновић, Миле А. Прибић, Михајло И. Грубић, Сава Лукић, Раде С. Лукић, Буде Жакула, Миланко Баста, Вујо Ђукић, Никола Обрадовић, Ђуро Чанковић, Раде Брекић, Раде П. Стојановић, М. Баста, Илија В. Грбић, Никола Поповић, Петар Сурла, Раде Калајџија Анка Р. Калајџија, Ђуро Р. Рапанић, Васо Момчиловић, Ђуро Гручић.

СРПСКА НАР. ОДБРАНА

Моле се прилагачи да новац за Срп. Нар. Одбрану у Америци шаљу само чеком или упутницом, и да увек адресују само овако:

Serbian National Defense League of America,

443 W. 22 St. New York, N. Y.

Савезни Гласник

НОВИ ЧЛАНОВИ ПРИСТУПИЛИ

у августу 1917. г.

Др. бр.

4 Божо Бошковић.
7 Илија Баран, Станко Лисић.
8 Миле Тепшић, Стево Вучинић, Пантелија Дијаковић.
11 Лако Ђ. Сикимић.
17 Саво Кентера, Стево Л. Кентера.
19 Јован Славнић.
21 Милан Радојковић, Срећко Стошић, Станимир Животић.
26 Илија Медић, Марко Ћеран, Станко Медић.
27 Никола Гранић.
49 Војо Радмиловић, Ђуро Даниловић.
58 Стево Јеловац.
71 Адам Гордејевић, Миле Миљуш.
78 Никола Узелац, Јула Гашпаровић, Никола Поповић, Симо Брковић, Јово Иваштанин, Јоцо Хрубан, Стево Коларац, Васо Векић, Гавро Чаво, Ст. Лалић, Милка Брковић, Саво Радошевић.
79 Буде Вуксан, Јанко Узелац.
81 Лазо Грујић, Марица Вевмар, Ана Анђић.
85 Иван Ивезић.
87 Тоша Црњак.
90 Дане Драгосавац, Петар Милекић. Вуко Вукићевић.
99 Лука Поповић.
102 Живко Б. Мијушковић, Васо Ратковић.
103 Томо Жлицарић, Марко Цвијић.
107 Никола Божанић, Ката Рајачић.
109 Ђуро Кецић.
113 Андрија Видаковић.
114 Лука Бјеговић, Миле Рађеновић.
117 Миладин Главашевић.
123 Гајо Рапанић.
138 Петар Перић.
142 Анта Јанковић.
147 Стеван Кртинић, Данило Савановић.
148 Стана Личина.
149 Јован Матић, Јелка Повнан, Јудита Ђорђевић.
167 Никола Вукчевић, Пејо Ж. Самарџић.
172 Цвијета Ћелап, Анђа Добрић, Лазо Радојчић.
181 Петар Архов.
183 Петар Зорић, Стојан Карановић, Мане Смиљанић, Даринка Адамовић, Петар Кондић, Срђан Грбић, Триво Карановић, Аким Ступар, Миле Јакшић.
187 Стеван Новаковић, Ђурђ Радаковић, Ђурђ Балабан.
193 Миле Воларић, Стјепан Бијонда, Марија Рокнић, Никодим Папић, Теодор Бијелић.
198 Душан Богдановић, Михајло Рокнић.
201 Миле Ћопић.
215 Јелена Перкучина, Евица Форгић, Јосиф Маровић, Матија Ратковић, Наранџа Ранић, Данка Чобанов.
216 Душан Брановачки, Лео Застаковски.
220 Никола Радаковић, Илија Цвјетићанин.
237 Ката Зркић.
242 Петар Јасеновчанин, Стојан Шошић.
252 Стево Жегарац.
254 Обрад Мијановић, Јован Николић.
256 Наум Никола.
258 Никола Наранџић, Ђорђе Петковић, Мијат Великинац, Лазар С. Чунтић, Димо Стојановић, Стеван Бубало, Јоцо Петровић, Илија М. Шошевић.
268 Радован Дупић, Перо Вуксановић.
269 Сава Амановић, Владимир Пурић, Шпиро Перишић, Сава Шолић, Ђорђе Ракетић, Петар Вукмировић, Петар Вукадин, Шпиро Шормац, Јован Вукадин.
272 Мица Комљеновић.
774 Миле Кантар, Андрија Љубинковић.
275 Никола Сучевић, Јосип Тополић.
279 Миле Решковић.
280 Љубица Поповић, Ђорђе П. Звицер.
287 Иво Мазарак, Нико Дабчевић, Иво Мезалин.
288 Милош Гушић.
289 Миле Цвијановић, Вендел Петеранац.
290 Миле Смиљанић, Пејо Смиљанић.
292 Добросав Буквички.
296 Милан Л. Брчин, Буде Шупут, Марко Трешњић, Стево Прица, Јово Трешњић.
297 Мојо Добрић.
298 Станка Дејановић, Даница Гојсовић, Стана Живковић, Милица Трибић, Станка С. Ђурчија, Драгица Буван.
299 Петар Басара.
303 Никола Шпановић, Јелена Жура, В. Радановић.
305 Миле Мишић, Петар Милетић, Јанко Тодоровић.

ЧЛАНОВИ ПОВРАТИЛИ СЕ С ПОВРАТНИМ ЛИСТОМ

у августу 1917. г.

Др. бр.

8 Раде Лемаић, Милета Вучковић.
23 Ћетко С. Ристељић.
47 Душан Наранџић.
49 Марко Вујновић.
58 О. Јоаким Бједов, Исо Павичић.
59 Буде Мандић.
109 Станко Брковић, Јован Радојчић, Иса Бркић.
113 Трифун Клобучаревић.
124 Даринка Субичин.
148 Петар Бркић.
193 Симо Станковић, Јован Јурић.
234 Душан Перкић.
237 Ђуро Радаковић.
242 Миле Кутлић.
254 Радоје Пејовић.
264 Илија Инђић.

ЧЛАНОВИ ПРЕСТУПИЛИ СА ПРЕСТУПНИМ ЛИСТОМ

у августу 1917. г.

Др. бр.

4 Милутин Брауновић.
19 Никола Јовичић.
58 Раде Раушевић.
109 Саво Јоргован.
138 Јово Грбић, Дане Торбица.
142 Мило Р. Глоговац.
160 Никола Тривановић, Петар Радановић.
183 Сава Грбић.
231 Јован Баратић.
237 Марко Мухарем, Дратља Мухарем.
246 Лука Плеваш.
252 Томо Кљајић, Јово Матковић.
278 Риста Лакета, Софија Чановић, Софија Пекеч, Јевра Јелић, Марија Мишчевић, Драга Шешеров, Анка Миљановић, Даница Воркапић, Матилда Рудан.
294 Милан Шеловић.
302 Марија Рапић, Стево Рапић.

ЧЛАНОВИ ОДСТУПИЛИ СА ОДСТУПНИМ ЛИСТОМ

у августу 1917. г.

Др. бр.

8 Томо Кљајић, Јово Матковић.
30 Павле Миљановић.
71 Милутин Брауновић.
78 Марко Мухарем, Драгиња Мухарем.
117 Јован Баратић.
157 Миле Стојаковић.
178 Петар Радановић, Раде Раушевић.
186 Раде Банић.
188 Ристо Лакета.
216 Драга Шешеров, Софија Чоловић, Ана Мајсторовић, Даница Воркапић, Матилда Рудан, Софија Пекеч, Марија Мишчевић, Јевра Јелић, Анка Миљановић, Катица Мркшић, Милка Љуштина, Ана Бундић.
226 Данило Торбица, Јово Грбић.
246 Марија Рапић, Стево Рапић.
254 Ђуро Милошевић.
274 Васа Секулић.
284 Павле Лончар, Никола Тривановић.

ЧЛАНОВИ БРИСАНИ

у августу 1917. г.

Др. бр.

1 Митар Шулић, Никола Брковић.
3 Раде Роган.
5 Стево Кнежевић, Лука Корица, Никола Адамовић, Јово Ђурчић, Миле Ковачевић.
6 Васиљ Лалић, Игњатија Стишановић.
7 Михајло Мићешић.
8 Макарија Војновић, Дане Влансављевић, Милић Бакић, Милован Бакић, Миле Кукић.
17 Иво Беусан.
21 Тодор Соколовић, Петар Шапић.
29 Васо И. Теслић.
47 Миле Милеуснић, Миле Војновић, Ђукан Радаковић.
49 Петар Пејаковић, Јово Косановић.
58 Петар Иванчевић, Ђуро Пожанац, Ђока Загорчић, Дане Хркаловић.
59 Никола Личина, Гајо Вукас, Миле Драгаш, Јово Поповић.
63 Јово Пашић.
64 Стеван Јанковић.
68 Мића Ратковић, Лука Попов, Милан Крга.
71 Алекса Утјешиновић, Ђукан Момчиловић, Станко Момчиловић.
81 Лазо Кончар, Анђа Мамузић, Никола Мамузић, Миле Мрђановић, Ђуро Пауновић, Симо Ивановић, Дмитар Гркинић.
85 Петар Рашуо.
87 Миле Загорац.
90 Богдан Лазић, Илија Радмановић, Симо Грубић, Мара С. Грубић, Ђорђе Вукобратовић.
93 Милош Добричанин, Митар Миљанић
99 Милош Кљајић.
106 Илија Поповић, Стево Ђукић.
109 Гавра Конић, Ђура Бранковић, Милица Ђурић.
114 Коста Гузина.
117 Ђорђе Руњанин, Станимир Глигоријевић.
129 Ђуро Опачић.
133 Новак Чановић.
144 Глишо Родић.
148 Филип Попац, Живко Баскић, Јован Гојковић.
149 Миле Бобић.
151 Лазар Зец, Ђуро Бокан.
153 Јулка Павков, Жива Сувочаров.
157 Миле Атлагић, Ацо Атлагић.
160 Станко Јакшић, Петар Мравић, Анђелина Јакшић, Илија Тинтор, Урош Мраовић, Бара Лончаревић, Теодор Ивошевић.
169 Ђурађ Кнежевић, Сава Пилиповић, Пајо Кнежевић, Миле Грубишић.
178 Станко Кунић, Блажо Јовићевић, Раде Јурић, Глишо Гаталица, Миле Кљајић.
183 Никола Муњиза.
188 Вујо Инић, Јоца Шаиновић.
190 Добромир Лазић, Жарко Котеј.
193 Милош Момиров, Ђуро Милићевић, Иван Свјетличић, Пава Рокнић.
198 Миле Марић.
199 Ђуро Повић, Гавра Јованчевић.
200 Раде Варда, Дане Шеберџија, Раде Париповић, Миле Милаковић.
201 Јово Ћопић.
215 Ђуро Бунчић, Илија Балаћ, Ђуро Рудић, Радоја Шћекић.
220 Ђуро Нишић, Јандре Божић.
226 Илија Белић, Давид Ступар, Ђуро Петровић.
230 Никола Ђ. Вујовић, Стојан К. Мандић.
234 Рајко Митровић, Иса Милошев, Роза Митровић.
235 Давид Лукач, Петар Павлица, Ђуро Бунцало.
237 Теодор Попара, Петар Додан, Павао Подунавац, Јован Мартиновић, Васиљ Бабић.
246 Никола Кекић, Никола Ожеговић, Томо Шајатовић, Марко Шолић.
247 Мирко Божановић.
252 Анка Вујасиновић, Драгутин Вујасиновић, Никола Грлица.
258 Дане Огњеновић, Лука Бралић.
259 Лазо Жутина.
261 Саво Бјеловук, Стево Стојнић.
264 Марко Радаковић.
269 Шпиро Скочић, Илија Беадер.
270 Стева Живковић.
271 Никола Вукославовић.
272 Милан Комљеновић, Стојан Марић, Кузман Аланца, Ђуро Крстоношић, Ђуро Јелић.
274 Аким Обрадовић.
277 Петар Марић.
278 Љубица Врачар.
279 Душан Свилокос.
281 Станко Павић, Петар Вујаклија, Симо Бабић, Василија Опачић, Васиљ Грубишић, Миливоје Судар, Михајло Мићешић, Сава Пекеч.
283 Шандор Башарагић, Пера Мијатов
288 Милош Царевић, Милош Крнета.
289 Никола Плеткосић.
298 Смиљана Лончар, Мила Карамарковић, Милка Мркић, Стана Копривица.
302 Симо Плаваћац, Обрад Ђекић.
305 Андрија Хорвјан.

ЧЛАНОВИ У РАТУ

(отишли пре Мајске Конвенције)

Др. бр.

116 Блажо Кустурић, Станко Ј. Ковачевић.

ТРАЖЊА.

Душан Курузовић, војни заробљеник у Италији, тражи свога брата Ђорђа Курузовића, који се пре рата налазио у Њу Дулуту, Мин Нека пише на ову адресу:

Dušan Kuruzović, Aquilla, Abruzzi, Italy.

ДО ЗНАЊА.

Срп. Добр. Др. "Царица Милица" бр. 298. СССС. у Џанстону, Па. извјешћује своје чланице да Милка Мркић и Смиљана Лончар нису више у друштвеној управи и од сад не одговарају за ништа што се тиче друштва

Стана Поповић, председница.
Милка Миљеновић, тајница и р.
Цвета Бандић, рачуновођа.

Друштвени Гласник

ОБЈАВА.

Даје се на знање члановима Срп. Д. Д. "Јединство" број 11 СССС. да је друштво ријешило на својој редовној сједници 18. авг. о. г. да сваки члан овог друштва дужан је платити прирез од $2.50 па ма гђе се налазио. Прирез је учињен ради поправке Српског Гробовишта. Речени прирез сваки члан има да плати у времену од 3 мјесеца; не уплатили за речено вријеме, губи право у случају болести на болну потпору.

Српско Д. Д. "Јединство" бр. 11. СССС.

Глиго Дабовић, председник.
Ђорђије Т. Вујачић, тајник.

ДО ЗНАЊА.

Срп. Д. Д. "Бајо Пивљанин" бр. 227 СССС. у Минеаполису Мин., ставља до знања својим члановима да је у мјесецу августу на сједници ријешено, да се пристојбе Братству повисе са 5 центи сваког мјесеца. Уједно се опомињу они чланови, који дугују један, или два расписа, да у што краћем времену уплате свој дуг; те да се они чланови који су изван овога мјеста, што чешће своме братству јављају, и да шаљу своје уплате на име друштвено.

Б. Р. Бјелогрлић,
тајник и рачуновођа.

ОПОМЕНА.

Српско Балканско Јединство Обилић бр. 10. СССС. у Лид Сити' Јужна Дакота опомиње свога члана Трифка Башића да своју дуговину уплати до 10. о. м. у противном случају поступаће се строго по правилима.

Толико знања ради.

Митар С. Дангубић,
тајник и рачуновођа.

ТРАЖЊА.

Примамо од Српског Конзулата у Њујорку и утврђујемо следеће:

"Тражи се Милосав Лукић из села Стапара, срез и округ ужички који се налази у Америци од пре 10 година и живео је почетком ових ратова у Ст. Лујзу и Чикагу.

Ко зна нека јави његову адресу Српском Конзулату у Њујорку, или нека се он сам јави, да би му се могло доставити саопштење од његова брата Љубомира Лукића".

Адреса 443В. 22. Ст. Њу Јорк, Н. Ј.

ОПОМЕНА.

Срп. Доб. Др. "Српска Застава" бр. 271 СССС. Џуно, Аласка опомиње ове своје чланове, који су заостали са друштвеном уплатом: Филип Ковач, Мило Војиновић, Милан Гулан, Ђорђије Брајовић, Танасије Мишковић, Мијат Милошевић, Ђукан Матијевић, Душан Павловић, Крсто Бегенишић, Спасо Ђурић, Живко Вукојевић, Стево Терзовић, Шпиро Радовић и Спасо Ћупић.

Горе именовани ако се не јаве и не уплате своју друштвену дуговину до 15. септембра о. г. са њима ће се поступити по Савезним и друштвеним правилима.

Друштвена је адреса:

P. O. Box 624, Juneau, Alaska.
Лазар И. Божевић, рачуновођа.

ОПОМЕНА.

Чланови Доб. Р. Д. "Александер Карађорђевић" број 264 С. С. С. Слога, који дугује мјесец или више за своју пристојбу да уплати до 17-ог септембра ове год.

Који то неучини а већ дугује, бити ће брисан из друштва и Савеза И у опће опомињу се сва браћа чланови, који се налазе ван друштвеног сједишта, да врше своју дужност по правилима т. ј. да шаљу редовно своје пристојбе, тако да и друштво може редовно одговарати Савезу и својим болесним члановима.

За друштвену управу

Никола Плећаш, предсједник.
Ванкувер Б. К. 28. авг. 1917.

ТРАЖЊА.

Тима Рокнић, члан Савеза Слоге, тражи свога шурјака Николу Тепшића из села Моравци, општина Ласиња, Хрватска. Исти се је пре 4 године налазио у Со. Ст. Мери, Мичиџ, Канада. Ко би што о њему знао нека извести на доле означену адресу, или нека се он сам јави.

Адреса:

Timo Roknić, 5001 Alexander ave., East Chicago, Ind.

ТРАЖЊА.

Александар Ђорђевић, поднаредник, код неборачког депоа, тражи своју сваст и пашу Иду и Ђорђа Петровића и моли их да се јаве на доле означену одресу. За исте мисли да се налазе у Њујорку.

Адреса је овако: Александар Ђорђевић, поднаредник Неборачки депов

Bizerte, Tunisie, France.

ТРАЖЊА.

Ирника И. Павковић, која се сада налази са сином у Ници, Француска, тражи свога брата Миладина Главашког, који је пре рата живио у Ст. Паулу. Уредништво овог листа има слику гђе Павковић са сином, те ако њезин брат жели, можемо му исту послати.

Адреса гђе Павковић овако је:

Le Consulat Serbe a Nice, France pour Mme Irinka Pavkovitch.

ТРАЖЊА.

Иван Царевић, који се сада налази као ратни заробљеник у Италији, тражи свога оца. Родом је из Метковића, Далмација.

Адреса:

Ivan Carević, 7 Gruppa dei Serbi Mullino Villa Cassino, Italy.

Шиљ ње новца у стари крај

Саопштава се свој браћи Србима, Хрватима и Словенцима да је најбоље и најсигурније слати новац у стари крај преко Српског Црвеног Крста у Женеви. — Адреса:

Croix Rouge Serbe, Bureau de renseignements
1 Rue Muzy
Genève, Suisse, Europe

Новац треба слати у чеку који гласи на швајцарске франке, а у писму треба означити тачну адресу онога коме се новац шаље.

ОГЛАС.

Јула месеца 1916 године стрељали су Аустријанци, између осталих Бокеља, и Марка Калоштра, оптужена за велеиздају. У извештају женевског пресбироа вели се да је покојни Калоштро био амерички поданик. Моли се свако ко ји зна штогод о њему (где је живео овде у Америци, кад и где је ступио у америчко поданство и т. д.), да изволи известити уредника Србобрана, Др-а Милоша Тривунца, 443 В. 22-га улица, Њујорк Сити.

СРБИ И СРПКИЊЕ!

ступајте у

САВЕЗ СЈЕДИЊЕНИХ СРБА „СЛОГА"!

Овај Савез је највећа српска добротворна организација и има 177 огранака широм Сједињених Држава и Канаде са укупним бројем од 13.399 (тринаест хиљада и триста деведесет и девет чланова).

Ово је једина српска организација, која је под контролом државне власти у Америци. Она исплаћује потпоре и осмртнине својих чланова у року од само 30 дана, и то:

1.500 долара добија члан, а ко изгуби оба ока, или ако изгуби обе ноге, или обе руке, или једну руку и једну ногу.

1.000 долара добија члан ако га удари капља, те га онеспособи за рад.

800 долара добија члан ако изгуби једну руку или једну ногу.

На име осмртнине умрлога члана добијају наследници дотичнога члана 800 долара. О стале потпоре предвиђене су у Савезним правилима, која се шаљу на захтев свакоме бесплатно.

Сваки члан Савеза уплаћује на име расписа месечно просечно само по $1.40.

Чланом Савеза може постати сваки Србин и Српкиња који није млађи од 18 нити старији од 47 година. Савез прима за чланове и остале добре Словене, без обзира на веру.

СРБИ И СРПКИЊЕ, НАПРЕД У САВЕЗ „СЛОГУ"!

ПРОМЕНА АДРЕСЕ

Молим управу савезног органа Србобрана, да ми измени адресу.

Моја СТАРА адреса била је:

Име и презиме.....

Број баксе, или број куће и улица.....

Град и држава.....

Моја НОВА адреса гласи:

Име и презиме.....

Број баксе, или број куће и улица.....

Град и држава.....

Друштво ..... број .....

Ко год мења адресу, нека тачно испуни горњу листу и цео овај оглас изреже и пошље на управу Србобрана на адресу:

СРБОБРАН

443 W. 22 Street NEW YORK, N. Y.

САВЕЗ СЈЕДИЊЕНИХ СРБА СЛОГА

(SERB FEDERATION SLOGA)

Главно седиште: ЊУЈОРК; Њ. Ј.

443 West 22 Street New York, N. Y.

Главни Председник: М. И. ПУПИН
443 W. 22 Street, New York, N. Y.

Главни Подпредседник: ПАВЛЕ Х. ПАВЛОВИЋ
443 W. 22 Street, New York, N. Y.

Чланови Управног Одбора за 1917.

СТЕВО БАБИЋ	5 N. Duquesne ave., Duquesne, Pa.
НОВАК М. БОГДАНОВИЋ	RR. 1 Berkley Club, Bingham Canyon, Utah
ИЛИЈА РАДАКОВИЋ	1611 E. Routt ave., Pueblo, Colo.

Чланови Главног Одбора за 1916, 1917, 1918, 1919:

ЈОСИФ РАЈКОВИЋ	Box 544 Turtle Creek, Pa.
МИЛЕ КУКОЛЕЧА	460 Gates Ave., Lackawanna, N. Y.
ЂУРО И. ГРЕГОВИЋ	Box 1811, Bisbee, Ariz.
ГЛИШО РАПАИЋ	1100 Broadway, Gary, Ind.
ИЛИЈА ВУЈКОВИЋ	6201 E. 8 St., Kansas City, Mo.
ВИДОЈЕ ЊОГО	704 Lookout Drive, Los Angelos, Cal

Заменици:

СТОЈАН ПАВЛОВИЋ	413 Huey St., McKeesport, Pa.
ДУШАН ПОПОВИЋ	348 — 2nd Ave., New York City.
НИКОЛА ТРБОВИЋ	P. O. Box 341, Miami, Ariz.
СИМО ВУЈКОВИЋ	2106 — 137 St., Indiana Harbor, Ind.
ЂОРЂЕ ПУРЛИЈА	819 S. Wanderventer Ave., St. Louis, Mo.

КЊИГЕ САВЕЗА СЈЕДИЊЕНИХ СРБА СЛОГА ПРЕГЛЕДА ДРЖАВНА ВЛАСТ СВАКА ЧЕТИРИ МЕСЕЦА

Савез Сједињених Срба Слога исплаћује:

На име осмртнине	$ 800	или 4000 Дин.
За губитак оба ока, или обе руке, или обе ноге, или једне руке и једне ноге	$1500	„ 7500 „
Ако капља онеспособи чована за рад	$1000	„ 5000 „
За изгубљену руку	$ 890	„ 4000 „
За изгубљену ногу	$ 800	„ 4000 „
За сломљену кичму (рђењачу)	$ 800	„ 4000 „
За укочену руку или укочену ногу	$ 800	„ 4000 „
За изгубљен палац		$50—$150
За пола одрезане стопе	$ 200	„ 1000 „
За одрезане прсте на нозе	$ 150	„ 750 „
За изгубљено око	$ 400	„ 2000 „

За операције: слепог црева $100; камена у бешици $100; у случају опучености $75; траломе $25; отварање утробе $100; женске операције $50; операције шуљева $25; рака $100; дебелог црева $35; за операције на глави, оку, уху, носу, грлу и вратобоља од $25 до $75; за отровање крви од $15 до $35.

Осим тога сваки члан добија од 50 до 400 долара на име операције, болне потпоре и осакатнине, **које нису горе нарочито на** значене, а према тежини **повреде и увиђавности у** правног одбора.

ИЗ СРПСТВА И ЈУГОСЛОВЕНСТВА.

(Наставак са 1-ве стране)

ка, којом нам се озго и оздо прети, да изјавим, да ћемо ми сви Словени остати непоколебљиво на бранику свог материнског језика, као прошлих дана и да нећемо допустити пангерманској најезди, да пружи своје мреже преко нашег поноса, преко дедовских светиња, преко отаџбине наше, а настављам немачки да ме разуму они, који о нашем опстанку раде (Наставља немачки): Висока кућо! После двогодишњег тамновања при главној расправи политичког процеса што је био против мене дигнут, били су читани и моји говори у парламенту и говор држан у далматинском Сабору (чујте, чујте!) и то с изричитим одобрењем бившег министра правде Хохенбурга (шкандал! бурни узвици) као доказ за моје велеиздајничко осећање, како се изјавио јавни тужитељ, **па се захтевала за ме ради тога смртна пресуда.** (Чујте!) Пошто немам под данашњим режимом никакво јамство, будем ли овде по својој најбољој савести говорио о односима у југословенским земљама — према којима су сва јучерашња описивања колеге Стрибрног о грозотама у Талерхофу само бледа слика — **да мој говор изречен у парламенту неће опет постати предметом оптужбе, која ће тражити моју главу;** пошто наши говори и ако подлеже у овој кући а још више напољу најстрожијој цензури ад усум делифини; пошто **би дакле с моје стране у том погледу и највиша могућа жртва била посве узалудна, то сам за себе присиљен у овој еминентно политичкој дебати одрећи се речи.** (Бурни пљесак код Југословена.)"

Како раде Бугари. Бугарски лист "Дневник" доноси ово саопштење: "Оптужен је члан окружне сталне комисије у Врању, Тасо Стајев и на његово место постављен Г. Филипов." Ко не познаје прилике, мислио би да је тај Тасо Стајев бог зна какав пунокрвни Бугарин. Међутим је очевидно реч о угледном врањском трговцу Таси Стајићу, члану велике врањске породице Стајић, чија су два брата српски војни лекари, а један син српски официр. Као што се види, Бугари су просто претворили српско презиме Стаић у Стајев, и мисле да су тиме постигли бог зна шта. А ти сироти људи морају да се одазивају на та нова презимена, ако нису ради да прођу као врањски посланик Тома Зафировић, за кога смо јавили недавно да је заједно са другим угледним Врањанцима стрељан у Сурдулици. — Баш су Бугари потпуно изгубили памет.

Смрт Лазе Дунђерског. Службене "Српске Новине" доносе вест да је у Новом Саду умро угледни Србин Лаза Дунђерски, у 86-ој години живота. Покојни Дунђерски био је познат са свога родољубља и своје дарежљивости. У време балканских ратова његов прилог Српскоме Црвеном Крсту био је један од највећих и имао је и политички значај, јер је Аустро-Угарска, чији је поданик био по невољи покојни Дунђерски, у то време била заузела отворено непријатељско држање према Србији. За човека чије се огромно богатство налази у Аустро-угарској тај велики и видан прилог значио је дакле не само родољубље и дарежљивост, него и храброст. — Син пок. Дунђерског, Гедеон Дунђерски био је пред рат председник Матице Српске у Новом Саду, што је један доказ више да је у породици Дунђерски стално постојало истинско интересовање за народна питања.

Лази Дунђерском нека је вечан помен међу браћом!

Бугарин о Бугарској. "Л Женевуа" од 1 августа 1917. год. доноси следеће писмо бугарског публицисте Савацијана, кога швајцарске власти протеружу из Швајцарске због непријатељског писања о краљу Фердинанду и Бугарској.

Г. Директоре,

Према наредби федералних власти, ја остављам данас Швајцарску. Побуде су вам познате; борио сам се енергично против политике цара Фердинанда и против рада његових представника у иностранству.

Е па добро, изјављујем још један пут и то гласно, да Бугарска срља у пропаст, јер у моменту, када се цела цивилизација диже да брани погажено право, она наставља да буде оруђе пруског милитризма, чије су намере о господарству и освајањима формално утврђене.

Допустите ми да се са швајцарског земљишта и последњи пут обратим бугарском народу и мојим земљацима и да им кажем, да цивилизовани свет води рачуна о њиховом држању, и даће се сутра на конференцији мира тражити, да се утврде одговорности: Бугарска ће бити суђена због покушаја убиства.

Примите и т. д.

Леон Савацијан,
Бугарски публициста,
Директор Балканске Агенције.

"Добровољци". Под тим насловом штампао је ових дана г. А. Брецун једну књижицу, коју ми топло препоручујемо. Цена јој је само 25 центи.

Адреса: А. Брецун
(So. Omaha, Nebr., 5318 So. 29 St.)

Добровољци са запада

Лепа једна кита наших витезова са Запада, кренула је ових дана и отпутовала на Косово. Лепи су то били момци; све по избор бољи од бољега, што своја имена записаше у вечној споменици, у књизи светлих имена.

Јуначка ова кита састављена је и побрана из крајева питоме Клифорније, Сеатла, Спокена, Абердина, Портланда и Ванкувера.

Ево имена тих јунака и осветника; читајте та светла имена; читајте и поносите се с њима, јер ће се с њима поносити и Никола Пашић и син Петра Мркоњића; поносиће се домовина, јер је родила људе и јунаке. По провинцијама овако се деле:

Из Србије: Живко Јовановић. Фресно, Кал

Из Црне Горе: Максим Пејовић, Портланд. Блажо Даковић, Сан Франциско. Ђуро Миловић, Абердин, Шпиро Шобић, Спокен. Милан Јанковић, Сеатле, Јован Никчевић, Лос Ангелес.

Из Херцеговине: Мико Бегенишић, Спокен, Душан Пендо, Никола Поповић, Михаило Батинић, Ђуро Шишић, Обрад Будалић, Сан Франциско, Новица Милошевић, Лос Ангелес, Михаило Шошо, Михаило Медар, Ђуро Грче, Сан Франциско, Тодор Дабић, Мирко Дангубић, Јово Прибишић, Милан Дангубић, Портевил, Кал., Милан Перишић, Ђорђе Кукурић, Тодор Колак, Сан-Диего, Кал., Ђорђе Глоговац, Максим Радић, Душан Козић, Илија Ружић, Лос Ангелес, Кал., Благоје Спремо, Милош Гудељ, Новак Милићевић, Сан Франциско.

Из Лике: Милан Половина, Сеатле. Петар Дицијер, Сан Фанциско, Исо Мандарић, Петар Поткоњак, Милан Мишчевић, Ванкувер. Јанко Момић, Сан Диего, Кал.

Из Далмације: Сергије Алексић, марвински лекар из Дубровника, Сан Франциско, Анте Кујунџић, Хрват Мијо Симат, Сан Франциско, Грга Мартиновић, Хрват, Лос Ангелес, Кал.

Из Боке: Милан Стијепчић, Јово Радовић, Сан Диего, Кал.

Из Бачке: Петар Рајић, Спокен.

Из Пољске: Стефан Мариновски, Сан Диего, Кал.

Из Чешке: Владислав Поснер, Ванкувер.

Из Једреке: Ристо Цикировић, Рус, Фресно, Кал.

Слава и част овим јунацима, који лете на Косово; лете да освете мртве, а задуже живе.

Кад су ови јунаци пошли на пред били су задовољни, били су сретни, пуни одушевљења да пре стигну на одређено место, свесни велике и часне улоге која им је у део пала.

Ванкувер, 25. авг. 1917.

С. М.

Ради знања

У претпрошлом броју забележене су резолуције месних одбора Српске Народне Одбане у Њујорку, Со. Чикагу и Гери Инд. Такве резолуције стижу уредништву и са других страна (Бингем Кањон, Јута, Милвоки Вис., Вудлаун, Па, и т. д.), и како се не штампају у "Србобрану", може неко помислити да уредник неће да их објави. Ствар међутим стоји овако. На својој седници од 30 авг ове год. Управни Одбор Савеза "Слоге" протумачио је да се штампање тих и сличних резолуција у савезном органу коси са закључцима Денверске Конвенције, чија 9 тачка гласи: "Не смије се штампати ни један допис или изјава, који би произвели свађу или незадовољство међу савезне чланове."

Моле се браћа која донеше и пошаље речене резолуције да ово приме знању.

Уредништво.

НЕДЕЉНИ ПРЕГЛЕД

И крваве борбе на западном фронту, у којима Французи и Енглези потврђују или увећавају своје скорашње тековине; и крваве борбе на талијанском фронту, у којима су се саа аустриске стране поред Немаца појавили чак и Турци, да би својим присуством што боље обелоданили аустриску невољу; и упорни гласови о миру, који се пуштају из немачких извора да би дали што јачу подлогу пацифистима у савезничким земљама; и извршена промена министарства у Француској, која је на себе скренула пажњу целога света; и обелодањени шведско-немачки скандал у Аргентини, који је дао нових података о немачкој несавесности и сумњивој шведској неутралности: — све то губи се за овај мах пред великом трагедијом која се одиграва у ојађеној Русији.

Тамо је на прагу највеће зло које може снаћи једну земљу: грађански рат. Ваља се надати да до њега ипак неће доћи, јер би он био неопростив грех и према Русији и према њеним савезницима, али и ово што се до сад десило (среда јутро) јесте за највеће жаљење. Руске трупе окренуле су леђа непријатељу, који све дубље продире у земљу, и пошле су да освоје — Петроград. Од кога? Од руских трупа које га чувају. Ситуација се у главноме своди на то. Дабогме да иза једних и других трупа стоје крупна и позната имена, стоје крупна начела и гледишта, стоје, нарочито, добре намере: али која корист од свега тога, кад се у једном критичном тренутку руска војска употребљава, не против опасног спољног непријатеља, него за унутрашња разрачунавања? Да се тиме служи непријатељу, очевидно је. А колика је чија одговорност за ту жалосну ситуацију, може тачно утврдити само историја. Што се за сад зна, то је да је Керенски, председник руске привремене владе, својом наредбом сменио врховног команданта руске војске генерала Корнилова, и да је овај одбио да послуша ту наредбу, уставши чак отворено против Керенског и привремене владе. Правно је дакле Корнилов несумњиво крив. Да је он случајно крив и с моралног гледишта, да је, другим речима, учинио ту правну кривицу у рђавој, себичној намери, онда би његов случај био сасвим прост: у питању би био један одметник, који не може бити опасан, из простога разлога што не може имати присталица. Али данашња ситуација у Русији баш стога и јесте трагична, што Корнилов има најбоље намере. Војник од главе до пете, он је устао против Керенског само стога што мисли да он није добар министар војни, и да се од њега не може очекивати препорођај руске војске, који је несумњиво веома потребан. Против Керенско одиста говори данашње стање руске војске: дисциплина није васпостављена, а због оскудице дисциплине ниже се неуспех за неуспехом, пад Риге за падом Черновица. Могу томе више бити криве прилике но сам Керенски; али је обичај да се за сваки неуспех земље чини одговорним онај који је на челу. Ни сам Корнилов није у осталом устао против Керенског као тужилац. Он му је чак предложио да остане и даље министар, али не министар војни, већ министар правде, као што је био и у почетку. Тај предлог генерала Корнилова управо је и био разлог за његово смењивање. Он је отворено затражио за себе диктаторски положај, сматрајући да је то једини начин да се спасе од расула руска војска, а с њом и Русија. И стога што је стање у руској војсци одиста дозлогрдило, генерал Корнилов није сам који тако мисли: он има велики број једномишљеника и у војсци и међу политичарима. Изгледа да су уз њега и кадети, који су већ иступили из кабинета. Корнилов је дакле представник једнога гледишта које није усамљено. Тако је борба између Керенског и Корнилова, борба двојице честитих људи, који заступају два разна гледишта. И Керенском мора бити јасно да се зло стање у руској војсци може излечити само енергичним мерама, он је на неке већ и пристао, али би он ипак хтео да те мере буду у складу са основним начелом револуције: са слободом. Намера несумњиво похвална. Али се до сад показало да су сви компромиси између револуционарног начела: слобода и војног начела: дисциплина уродили наопаким плодом. Керенски и његови једномишљеници стоје стално на гледишту: без слободе нема револуције: Корнилов са својим једномишљеницима стоји стално на гледишту: без дисциплине нема војске. И један и други теориски имају право. Сва је ствар у томе шта је Русији данас најпречe. Ако она не крене жели да настави рат са непријатељем, онда се сви обзири који се косе са интересима војске и војне дисциплине морају моментано жртвовати. Ако ли се пак у јачању војне дисциплине и војнога духа назире опасност за крваво стечене унутрашње слободе, онда се ускоро мора подлећи спољном непријатељу, јер је пораз са оваквом војском неизбежан. Одлука дакле мора пасти у најкраћем року. Срећом, Корнилов и његове присталице нису реакционари. Они напротив мисле, да ће и унутрашњој слободи послужити најбоље ако што пре излече зло у војсци и сузбију спољног непријатеља. Али је за сад сукоб између два разна гледишта довео до праве анархије, која не пријатељу долази као поручена, и која ће се доцније моћи оправдати само тако ако из ње одиста никне спољна и унутрашња руска слобода.

По најновијим вестима, у Русији је ипак дошло до братоубилачке борбе. Генерал Корнилов је смело ударио путем који је по његовом мишљењу једино спасоносан. С њим ће бити што и са толиким другим сличним личностима у историји: ако успе, биће оглашен за спаситеља отаџбине, а ако не успе, остаће издајник и злочинац.

Из Канцеларије

ЦРНОГОРСКОГ ОДБОРА ЗА НАРОДНО УЈЕДИЊЕЊЕ.

На питања знатног дијела Срба — Црногораца: да ли би се и којим путем могли претплатити на лист "Уједињење", који излази у Женеви, два пут мјесечно, као орган Главног Црногорског Одбора за Народно Уједињење, овим се ставља до знања свима у опће, који овај лист желе стално добивати да изволе, уз своју тачну адресу, послати на име годишње претплате овој Канцеларији један долар.

Канцеларија ће адресу сваког претплатника спровести администрацији "Уједињења" која ће дотичном лист редовно и непосредно шиљати.

Адреса: Канцеларији Црногорског Одбора за Нар. Уједињење.
105 W. 40 Street, Room 614
New York.

ЦРНОГОРЦИ СУ ЗА УЈЕДИЊЕЊЕ.

Данас на солунском фронту имамо преко три стотине црногорских бораца, који својом крвљу освештавају и подижу храм народног уједињења. Тежња за уједињењем дошла је сама по себи; она није посљедица никакве научне теорије; она није плод и рад ма какве политичке струје. Зато се та тежња и не може осујетити средствима, којима су се служили бивши деспоти и ситна властела; а још мање немоћном срдитошћу усамљених сепаратиста.

У крвавим борбама на Кајмакчалану пали су за идеју уједињења ови наши борци и осветници:

Поручник: Јован Слијепчевић; официр: Крсто Бјелица; наредници: Алекса Ђуричић, Бошко Албијанић; редови: Божо Антуновић, Спасоје Редић, Јанко Тепавчевић, Милош Тепавчевић и Филип Вукомановић.

Рањени:

Капетан прве класе: Божо Новаковић; капетан друге класе: Ђуро Ђуришић; поручници: Марко Рашовић, Лако Антуновић, Танасије Тепавчевић, Михаило Тиодоровић, Тошо Старовић; потпоручници: Вуко Лубурић, Ђико Кажанегра; наредник: Марко Тепавчевић.

Ово су свете жртве слободе наше, части наше и нашег народног поноса; ово су витезови из крвне Црне Горе, који су изнијели своје главе против воље и наредбе њеног самозваног господара; ово су ускоци и бунтовници из нашег добровољачког одреда, кој је бивши краљ узео био као своју авангарду, да му сачува главу приликом мучког бјегства до Сан Ђованске луке, па га ту оставио на аманет својим пријатељима — аустриским крволоцима.

Сада да чујемо и имена најновијих жртава краља — издајника, имена робова који су, уморени глађу и жеђу умрли у аустро-мађарским казаматима:

Артиљериски капетан: Милан Радоњић, из Куча; артиљериски капетан: Јован Петричевић, с Цетиња; пешадијски капетан: Миња Ђуровић, из Црмнице; студент философије: Вуко Неимаровић, из Шавника и Ново Спасојевић, рођени брат Јанка Спасојевића, бившег министра а сада члана Главног Одбора за Народно Уједињење, из Васојевића.

Мићун М. Павићевић.
Њујорк, августа, 1917.

ПОЗИВ.

Месни одбор Срба за подизање срп прав. цркве и школе позива све Србе и Српкиње из места и околине на велику скупштину у 9 сати пре подне дана 16. септембра у недељу у Клерто ну у кући Симе Марковића. На дневном је реду исплата лотова што смо купили, сад треба сваки да дође да неби после приговарали јер ако се сад неисплате лотови пропадоше.

За месни одбор
Б. Медаковић, тајник.

НА ЗНАЊЕ.

Са овијем дајем на знање свијем мојим пријатељима и познаницима да сам се преместио на доњу адресу т. ј. у друго мјесто. Особито упозорујем браћу чланове овог братства који су шиљали новце за братство преко мене лично да од сада шиљу лично преко братства на братствену адресу. У случају погрешке ја не одговаарм.

С поштовањем
Тодор К. Сукновић.
Моја нова адреса
511 Grant ave., Eveleth, Minn.

ДО ЗНАЊА.

Овим се ставља до знања свима члановима Срп. Добр. Др. "Нови Пазар", бр. 247. СССС., у Абердин, Ваш., да је наша задња главна погодишња сједница од 6. јула, о. г. донијела следећи закључак:

Видећи да се неки чланови у случају болијести не владају по прописима правила нити о болести извешћују Болеснички Одбор, опомињу се сви чланови, особито они, који се налазе изван овог мјеста, да се строго држе друштвених правила. У случају болести да се одмах пријави и да се чешће јавља предсједнику Болесничког Одбора брату Новаку Катурићу на доњу адресу. Не буду ли се чланови владали по правилима и горњем решењу, губе право на болесничку потпору од овог друштва. Зато, нека ово сви узму до знања, па нека се по овоме и равнају.

Срп. Добр. Др. "Нови Пазар" бр. 247 СССС.
Box 316 Абердин, Ваш.

Ђорђије Радовић, предсједник.
А. Н. Ђурић, тајник.

ТРАЖЊА.

Тражи се Јосиф Одачић, који је тражио своје у Србији преко Ћиришког Бироа, да се јави уредништву овог листа, како би му се могао доставити глас од његових из Београда.

ПАЖЊА!

„Србобран" је својина чланова Савеза „Слоге".

Сваки члан има право да прима „Србобран", јер га он за то плаћа. „Србобран" служи интересима Савеза „Слоге" „СРБОБРАН"

је најраширенији, највећи и најјевтинији српски недељни лист. Он је орган Савеза „Слоге", који броји око 13.500 чланова а чита га преко 20 хиљада особа.

На „Србобрану"

сарађују и сарађивале и у будуће најпознатији српски писци.

Претплата на „Србобран"

стаје само 60 ЦЕНТИ годишње, и према томе то је најјевтинији српски недељни лист на целоме свету.

Ни један Србин

нема изговора да не буде претплатник „Србобрана".
и користи се овом ванредном приликом, а обавести и друге.